

column

asing
walthaus

Taalplezier

Bri Wiener van Terschelling is een secure lezer. Ze stuurde me een foto van een stukje uit *de Volkskrant*. Met daarin de zin: 'Maar de enige vraag die voor journalisten van belang is, is: is het voor de lezer van belang?' Drie keer is achtereen – dat moet opzet zijn.

Na mijn column woensdag over zinnen met woordherhaling blijkt dat veel lezers schik hebben in zulke taalspelletjes. Ik schreef dat ik geen Fries voorbeeld wist, maar dat is er wel degelijk. *De iene hazze ha se en de oare hazze ha se hast*, meldt

Sochez en savons, sachiez belle

oud-leraar Liuwe van der Meer. „Wurden dy't ús konsjerzje Jappie de Vries yn'e jierren santich brûkte op Mavo Nijlân yn Ljouwert”, voegt hij toe. We ontvingen deze hazzen vaker, het is kennelijk een bekende.

Sibbele Witteveen uit Eastersee herinnert hoe Toon Her-

mans zei: 'Ze zaten aan aan het buffet'. Witteveen komt ook met de beroemde tomatenzin (*Toen tomaten tomaten tomaten to-vrat – ofwel: To en Tom aten tomaten, Tom at en To vrat*).

Ik moest aan de conciërge van onze Rijks HBS in Leeuwarden denken, meneer De Bok, en de zin op die hij op zijn raampje had geplakt: *Sochez en savons, sachiez belle*. Wij met ons beste schoolfrans aan het ontcijferen, tot hij voorlas: "s Ochtends en 's avonds zachies belle'.

Een collega schoot een Engelse uit zijn jeugd te binnen: *11 was a racehorse / 22 was 12 / 1111 race / 22112*. (One-one was a racehorse / Twotwo was one, too / Oneone won one race / Twotwo won one too.)

Feito van der Wal uit Heerenvveen stuurt die van de Amerikaanse toerist die twee kaartjes koopt voor de trein van 13:58 uur naar Het Loo: *Two two to two to the Loo*. Daarmee sluiten we deze taalspelletjes voorlopig even af. Toedeloe!
asing.walthaus@lc.nl

GEHOORD & GEZIEN

tips@lc.nl

TOWER Tijdens de raadsvergadering van de gemeente De Fryske Marren deze week ontdekte de gemeente ineens dat keuper Andries Noppert niet de enige 'Tower fan De Jouwer' is. Op het moment dat wethouder Chris van Hes uit Joure antwoord wil geven op vragen van een raadslid valt de bovenkant van zijn hoofd buiten het beeld van de camera die de vergadering registreert. „Ik bin wer heal yn byld”, ziet hij ook zelf. „Ik tink dat wy fêststelle kinne dat De Jouwer twa towers hat”, constateert burgemeester Fred Veenstra. Mocht de 2,03 meter lange Noppert geblesseerd raken, dan kan bondscoach Louis van Gaal altijd nog Van Hes opstellen. Die is naar eigen zeggen zelfs twee centimeter

langer, zo laat hij desgevraagd weten.

MIDDENBERM De Leeuwarder rondweg is de laatste jaren grotendeels heringericht tot twee autorijstroken en hiertussenin een min of meer groene middenberm. Die blijkt reuze handig, want het is ook een vluchtstrook, zo blijkt. Donderdagmiddag stond pal voor het Friesland College op de Julianaan een gestrande wagen, die precies op het middenstrookje bleek te passen. Later die middag verscheen er een grote sleepwagen voor, die ook – om het verkeer niet te storen – op het groene middenheveltje geparkeerd werd. Een stadsweg met vluchtstrook, waar vind je zoiets?

C. van Hes, wethouder

De tweede 'Tower fan De Jouwer' Chris van Hes. FOTO LC

'Afsluitdijk vaker open voor fietsers en lopers'

MARIA DEL GROSSO

KORNWERDERZAND Eén keer de Afsluitdijk openstellen voor fietsers en wandelaars tot 2025 is veel te weinig, stellen betrokken organisaties in een brief aan leden van de vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat van de Tweede Kamer.

De Fietsersbond, het Landelijk Fietsplatform, Wandelnet en wielersportbond NTFU zijn teleurgesteld over de mogelijkheden die minister Mark Harbers van Infrastructuur en Waterstaat voorstelt in de periode dat de Afsluitdijk gerenoveerd wordt. Hij komt met één openstelling voor fietsers en wandelaars in het derde kwartaal van 2023.

Terwijl het voor binnen- en buitenlandse recreatieve en sportieve fietsers en wandelaars om een iconisch pad gaat, schrijven de belangengclubs. Dit fietspad is afgesloten sinds april 2019. Dat betekent dat het in totaal meer dan zesentwintig jaar dicht zal zijn omdat het tot 2025 gaat

duren eer er fietsbruggen ter hoogte van de spuisluisen komen. „Zo lang is geen enkele weg voor autoverkeer in Nederland ooit gesloten geweest vanwege werkzaamheden”, aldus directeur Esther van Garderen van de Fietsersbond.

In de achterliggende periode zijn er vier openstellingen geweest en

'Fietsers en wandelaars worden achteloos opzijgeschoven'

dan komt die ene in 2023 nog. Terwijl de belangenverenigingen voldoende adviezen hebben gegeven aan Rijkswaterstaat om wandelen en fietsen vaker mogelijk te maken. De fietsbus blijft wel gratis beschikbaar, ook na 2023.

Zolang de fietsbruggen missen, moeten wandelaars en fietsers in een bus langs de spuisluisen. Hier-

voor worden twee extra bushaltes aan de Waddenzijde gerealiseerd. 'Wij juichen dat toe maar het is geen volwaardige oplossing', aldus de brief.

De belangenbehartigers stellen dat het straks alleen mogelijk is om vanaf 2024 tussen de spuisluisen een stuk van 24 kilometer te voet of fietsend af te leggen. Dat biedt onvoldoende perspectief, vinden zij. Bovendien wijzen zij erop dat de nieuwe aanbesteding rond de spuisluisen volgens de minister tot extra vertraging kan leiden, waardoor de afsluiting voor fietsers en wandelaars nog langer gaat duren. 'Fietsers en wandelaars worden achteloos opzijgeschoven.'

De partijen pleiten voor vier openstellingen in 2023 en één in 2024. Ook wijzen ze er opnieuw op dat het pad op de nieuwe fietsbruggen straks breder dan 2,5 meter zou moeten zijn, vanwege de te verwachten drukte. Vanwege constructieve redenen zou dit niet mogelijk zijn.

Wethouder Hein Kuiken (links), projectleider Tamara Schoppert en Sjoerd Bootsma van Arcadia. FOTO NIELS WESTRA

Kunstwerken om eenzaamheid vorm te geven: 'Geweldig'

MYRDDIN HILBRANDS

LEEUWARDEN Met kunst eenzaamheid vorm kunnen geven, is het idee achter het project *Over de drempel*. Sinds donderdag kunnen kunstenaars en maatschappelijke initiatieven zich inschrijven.

„Met taal, kleur en geluid vormgeven aan ongrijpbare begrippen, zoals eenzaamheid.” Zo legt projectleider Tamara Schoppert de derde ronde van *Over de drempel* uit. Kunstenaars gaan in gesprek met mensen die ervaring hebben met eenzaamheid, en verwerken dat gesprek tot een verhaal, dans of schilderij. Met de uitgave van een tijdschrift wordt teruggeblikt op de negen kunstwerken uit de vorige ronde.

Een van de kunstenaars die mee-

deden, is Raymond Muller. Hij ging in gesprek met Billy uit Leeuwarden, die vanwege zijn persoonlijke verhaal niet met zijn achternaam in de krant wil (die wel bij de redactie bekend is). Uit dat gesprek kwam het verhaal *De danser*. Muller droeg het donderdag voor bij de *open call* voor de derde ronde van het project.

Het verhaal over eenzaamheid is nu onderdeel van de sprekende-stenenroute in Leeuwarden. De stenen zijn verspreid door Leeuwarden te vinden. Door een QR-code te scannen, kunnen mensen *De danser* beluisteren of zelf lezen. „Zo wordt het verhaal van Billy onderdeel van de stad”, zegt Schoppert.

„Het is geweldig geworden”, vindt Billy. „Het is een heel mooi verhaal, zo goed beschreven op een lyrische manier.” Billy staat met Muller na te

praten over het project. „Billy zegt dat hij niet meer goed weet wat hij tegen me heeft gezegd”, zegt Muller. „Maar ik heb in het verhaal *De danser* af en toe letterlijke tekst van hem gebruikt. Hij heeft dingen gezegd die ik zelf niet kan bedenken. Daar hebben we elkaar voor nodig.”

Het initiatief kan eenzaamheid niet oplossen. „We hebben niet de illusie dat je dat kan oplossen”, zegt Schoppert. „Maar andere mensen herkennen zich in de kunst en realiseren zich zo dat ze niet de enige zijn met deze gevoelens.” Volgens Billy is eenzaamheid niet iets negatiefs. „Eenzaamheid is als ademhalen. Het hoort bij het leven. Maar je moet er wel mee om kunnen gaan.”

Het project is onderdeel van Arcadia en wordt gesubsidieerd door de gemeente Leeuwarden.